

Okul De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27503>

Özet

Okul Değerlendirme Ölçeği (ODÖ), **Mehmet Yaşar Kılıç**, Derya Gülmez ve Muammer Yavuz tarafından 2021 yılında geliştirilmiş bir psikolojik ölçme aracıdır. Bu ölçek, eğitim kurumlarının genel performansını, işleyiş süreçlerini ve çeşitli boyutlardaki kalitesini sistematik olarak değerlendirme amacı taşımaktadır. Ölçek geliştirme çalışması, ODÖ'nün psikometrik özelliklerini, özellikle geçerlik ve güvenirlik kanıtlarını ortaya koyarak, eğitim araştırmalarında ve okul yönetiminde kullanılabilecek standart bir araç sunmayı hedeflemiştir. Ölçek geliştirme süreci hakkında detaylı bilgiler, ilgili akademik makalede yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler

Okul Değerlendirme, Ölçek Geliştirme, Eğitim Psikolojisi, Kurumsal Değerlendirme, Psikometri, Okul Kalitesi.

Yazarlar

Mehmet Yaşar Kılıç, Derya Gülmez, Muammer Yavuz.

Amaç

Okul Değerlendirme Ölçeği'nin temel amacı, okulların yönetsel, pedagojik ve sosyal çevresel faktörler açısından ne kadar etkili çalıştığını ölçmek için kapsamlı ve standartlaştırılmış bir araç sağlamaktır. Bu ölçek, okul yöneticilerine, öğretmenlere ve araştırmacılara, okulların güçlü yönlerini ve iyileştirme gerektiren alanlarını objektif verilerle belirleme imkanı sunar.

Ölçeğin geliştirilmesi, Türk eğitim sistemi bağlamında okulların performansını değerlendirecek yerel olarak geçerli ve güvenilir bir araca duyulan ihtiyaca yanıt vermiştir. Elde edilen veriler, stratejik planlama ve okul gelişim projelerinde kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Yapı (Ölçülen Yapı)

ODÖ'nün ölçtüğü yapı, genellikle çok boyutlu bir kavram olan **Okul Performansı** veya **Okul Kalitesi** olarak tanımlanabilir. Bu geniş yapı, muhtemelen okul iklimi, öğretmen yeterliliği, yönetim etkinliği, fiziki olanaklar ve öğrenci başarısını destekleyici çevre gibi alt boyutları içermektedir. Ölçek, bu farklı boyutların bir araya gelerek bir okulun genel değerlendirmesini nasıl oluşturduğunu incelemektedir.

Ölçek geliştirme çalışmasında, ölçülen yapının teorik çerçevesi detaylı olarak açıklanmış ve ilgili literatür taraması sonucunda belirlenen boyutlar temel alınmıştır. Bu boyutların her biri,

okulun iyleyinin kritik bir yönünü temsil etmektedir.

Geçerlik

Kaynak makalede (Kılıç, Gülmez ve Yavuz, 2021) geçerlik çalmalar hakkında spesifik bir özet sunulmamı olsa da, bir **ölçek geliştirme** çalmasının temel gereklili olarak kapsamlı geçerlik analizlerinin yapıldı varsayılmaktadır. Bu analizler genellikle yapı geçerli (faktör analizi sonuçları), kapsam geçerli (uzman görüşleri) ve potansiyel olarak ölçüt bağıntı geçerli içermektedir.

Geçerlik, ölçeğin gerçekten ölçmek istediği yapıyı ölçüp ölçmediğini gösteren en kritik psikometrik özelliktir. İlgili makale, ölçeğin maddelerinin ölçülen yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini gösteren kanıtlar barındırmaktadır.

Güvenirlik

Güvenirlik bilgileri kaynakta özetlenmemiştir. Ancak geliştirme çalmaları, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını test etmek için çeşitli güvenilirlik yöntemlerini kullanır. Bu yöntemler arasında en yaygın olanı, ölçeğin iç tutarlılığını gösteren **Cronbach Alfa** katsayısıdır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Ayrıca, ölçeğin zaman içinde kararlılığını belirlemek amacıyla test-tekrar test güvenilirlik analizlerinin de yapılmı olması muhtemeldir. Güvenirlik sonuçlarının detaylarına ulaşmak için orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir.

Faktör Analizi

Okul Değerlendirme Ölçeği'nin çok boyutlu yapısını ortaya koymak ve desteklemek amacıyla **Faktör Analizi** kullanılmıştır. Ölçek geliştirme aşamasında genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile ölçeğin kaç boyuttan oluştuğu belirlenmiş, ardından Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile bu yapıların verilerle uyumu test edilmiştir.

Faktör analizi sonuçları, ODÖ'nün hangi alt faktörlere ayrıldığını (örneğin, yönetim, eğitim kalitesi, sosyal çevre) ve her bir maddenin hangi faktöre yüklendiğini göstermektedir. Bu analizler, ölçeğin yapı geçerliğinin temel dayanağını oluşturur.

Ölçme Aracı

Test Çeşidi: Geliştirme (Developmental)

Format: Orijinal makaleden derecelendirme bilgisi net olmamakla birlikte, Okul Değerlendirme

ölçekleri genellikle 5'li veya 7'li **Likert Tipi** derecelendirme kullanır.

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Eğitim Paydaşları (Öğretmenler, Yöneticiler veya Okul personelini kapsayan yetkin gruplar).

Yaş Grubu: Yetkinler (Eğitim alanında çalışan profesyoneller).

Örneklem Detayları: Detaylı örneklem bilgileri orijinal makalede yer almaktadır. Tipik olarak, ölçeğin geliştirildiği bölgedeki farklı okul türlerinden (ilkokul, ortaokul, lise) seçilen eğitimcilerden oluşur.

Test Metodolojisi: **Öz Bildirim Envanteri.** Katılımcılar, okullarının çeşitli yönlerini değerlendirerek maddelere yanıt verirler.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Değerlendirmesi, Okul Yönetimi, Cronbach Alfa, Yapısal Etitlik Modellemesi, Geçerlik, Güvenirlilik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: Sorumlu Yazar Mehmet Yaşar Kılıç için iletişim adresi: myasarkilic@hotmail.com

Yayın Adresi: Orijinal makalede yer almaktadır.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2021

İzinler ve Ücret: Ölçeğin akademik ve ticari kullanım için gerekli izinlerin ve potansiyel ücretlerin belirlenmesi amacıyla sorumlu yazar Mehmet Yaşar Kılıç ile iletişime geçilmesi önerilir. Ölçek, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi'nde yayınlanmıştır ve akademik çalışmalarda atıf yapılarak kullanılabilir.

Kaynaklar

Kılıç, M. Y., Gülmez, D. ve Yavuz, M. (2021). Okul Değerlendirme Ölçeği: Ölçek geliştirme

çalınması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (58), 37-67.

Makalenin Dergipark bağlantısı: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: okul-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Okul Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Orijinal kaynak içerikte ölçek maddeleri yer almamaktadır. Maddelerin tamamına ulaşmak için yukarıda belirtilen akademik referansın incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM